

04 Decembrie 2006, nr. 105

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul Legii pentru completarea art. 11 al legii cu privire la tutun și produsele din tutun

(înregistrat în Parlament cu numărul 4363 din 14 Noiembrie 2006)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului Legii pentru completarea art. 11 al legii cu privire la tutun și produsele din tutun.

Evaluarea generală

- 1. Autor al inițiativei legislative** este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.
- 2. Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.
- 3. Scopul promovării proiectului.** Din analiza cuprinsului proiectului legii se poate constata că acesta a fost elaborat pentru perfecționarea cadrului legal în domeniu și are drept scop crearea unor impedimente în accesul la produsele din tutun a tinerei generații, în special, a școlărilor și studenților. Un argument principal al autorilor este faptul că interdicția pentru comercializarea produselor de tutun în apropierea instituțiilor preșcolare și de învățământ preuniversitar va reprezenta o formă utilă de promovare a unui mod sănătos de viață.

Fundamentarea proiectului

4. Nota informativă a proiectului de act legislativ supus expertizei nu este plasată pe site-ul Parlamentului.

Considerăm că în acest fel Parlamentul nu respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.

5. Respectarea termenului de cooperare cu societatea civilă

6. Suficiența argumentării. Remarcăm dificultatea realizării unei expertize adecvate a proiectului în lipsa unei note informative privind condițiile ce au impus elaborarea, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură la aplicarea în practică. Faptul absenței expunerii de motive, ce ar însoți proiectul de lege, nu corespunde exigențelor enunțate în art. 23 din Legea nr. 780 din 27.12.2001 privind actele legislative, în partea ce ține de conținutul dosarului de însoțire a proiectului de act legislativ.

7. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Potrivit lit. c) a articolului 20 al Legii 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să includă referințe la

reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză.

Proiectul nu conține referințe la legislația comunitară și alte standarde internaționale relevante domeniului supus reglementării.

8. Fundamentarea economico-financiară. Potrivit lit. d) a art.20 din Legea 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină informații privind „fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară.

Evaluarea de fond a coruptibilității

9. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. Din textul proiectului nu rezultă stabilirea și promovarea expresă a unor interese/beneficii de grup sau individuale, necorelate/contrare interesului public general.

10. Prejudicii aduse prin aplicarea actului. Din textul proiectului și aplicarea ulterioară a acestuia nu rezultă expres prejudicierea intereselor (drepturilor, libertăților) anumitor categorii de persoane sau prejudicierea interesului public.

11. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. Prevederile proiectului nu sînt concurente cu alte prevederi ale legislației.

12. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. Formulările conținute în proiect sînt suficient de clare și concise, exprimările întrunind rigorile tehnicii legislative, ale limbajului juridic, respectă regulile de ortografie și punctuație.

13. Reglementarea activității autorităților publice. Proiectul nu stabilește atribuții ale autorităților publice, nici proceduri administrative noi sau alte chestiuni vizînd activitatea acestora.

14. Analiza detaliată a prevederilor potențial coruptibile.

	Articol	Text	Obiecția	Elemente de coruptibilitate și alte riscuri	Recomandarea
1	Art. I	La articolul 11 alineatul (3) litera a) din Legea nr.386-XV din 19 iulie 2001 cu privire la tutun și la produsele din tutun (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr.92-93, art.709), cu modificările și completările ulterioare, după cuvintele „mai mică de 4 m2” se introduc cuvintele: „și în cele a căror intrare se află la o distanță mai mică de 200 m de la cel mai apropiat punct al hotarului instituției preșcolare și de învățămînt preuniversitar (în cazul teraselor și cafenelelor de vară se	Cu referire specială la impactul anticorupție al reglementărilor propuse, considerăm necesară evidențierea următoarelor aspecte. Deși intențiile autorilor proiectului aparent au un caracter nobil, totuși implementarea în practică a prevederilor respective poate condiționa apariția unor eventuale cazuri de corupție: persoanele interesele cărora vor fi afectate prin implementarea noilor prevederi vor fi tentate să „negocieze lungimea distanței” la care se află sediul agentului economic care practică comercializarea produselor din tutun. O consecință inevitabilă, în viziunea noastră, poate fi răspîndirea mai largă a comerțului ilegal cu țigări. Or, trebuie recunoscut faptul că comerțul cu țigări este mult mai „adaptiv” la realitățile stradale decît, spre exemplu, comercializarea produselor alcoolice.	Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Lipsa / insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public)	Considerăm necesar de a revizui proiectul conceptual, precum și de a revizui oportunitatea promovării acestuia în redacția propusă.

Concluzii

În opinia noastră, proiectul respectiv are un caracter controversat, ba chiar și "provocator". Poate fi admis faptul că vor exista multiple inițiative de respingere a modificărilor propuse. Astfel, considerăm că inițial se va încerca de a nu admite adoptarea sau se va solicita reducerea distanței. În cazul în care nu se va realiza prima idee, se va încerca contestarea legii în Curtea Constituțională, iar dacă nici aceasta din urmă nu le va aduce succes, se va iniția elaborarea unui nou proiect de modificare a legii. Toate acestea operațiuni vor implica costuri.

În contextul celor enunțate, menționăm că toate considerentele sînt motivate prin faptul, că noile prevederi vor afecta incontestabil și în mod considerabil interesele agenților economici care practică comerțul "profitabil" cu produse din tutun. În viziunea noastră, educarea tinerei generații în spiritul intoleranței față de țigări, ar trebui promovată prin politici mai bine chibzuite. Or, micșorarea distanței la care vor fi amplasate unitățile comerciale, nu reprezintă o garanție eficientă pentru diminuarea numărului de tineri fumători.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției